

NOTAT

Ankestyrelsens principafgørelse vedr. FreeStyle Libre

1. Baggrund

Abbott Diabetes Care ("Abbott") har bedt os udarbejde et notat om borgeres adgang til støtte til dækning af udgifter til Abbotts nye Flash Glukosemålingssystem FreeStyle Libre ("FreeStyle Libre") efter servicelovens § 112. Notatet angår følgende punkter:

- Afsnit 2: Ankestyrelsens principafgørelse 30-17
- Afsnit 3: Afgrænsning af behandlingsredskab overfor hjælpemiddel
- Afsnit 4: Ret til støtte efter servicelovens § 112
- Afsnit 5: Vejledning om ansøgning om støtte
- Afsnit 6: Vejledning om klage over afslag på støtte

Notatet er baseret på oplysninger om FreeStyle Libre modtaget fra Abbott samt oplysninger modtaget fra Ankestyrelsen.

2. Ankestyrelsens principafgørelse

Ankestyrelsen har den 30. maj 2017 truffet en principafgørelse¹ om hvorvidt FreeStyle Libre skal anses for et hjælpemiddel efter servicelovens § 112 eller et behandlingsredskab. Spørgsmålet er afgørende for, om det vil være regionerne eller kommunerne, der skal yde støtte til FreeStyle Libre, jf. afsnit 3 nedenfor.

Principafgørelser er bindende for kommunerne og danner en rettesnor for, hvordan de skal agere i lignende sager. Det må derfor forventes, at kommunerne i høj grad vil følge de retningslinjer Ankestyrelsen har lagt op til. Ankestyrelsens principafgørelser ændrer dog ikke ved de rettigheder borgerne har efter serviceloven. Hovedpunkterne i Ankestyrelsens principafgørelse er opsummeret nedenfor:

---

¹ Principafgørelsen har nr. 30-17 og kan findes på Retsinformation her: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=191593>

5. juli 2017

J.nr. 308731-ALK

Ulrik Bangsbo Hansen

Advokat

- Borgeren kan enten få tildelt FreeStyle Libre som et behandlingsredskab gennem sundhedssektoren (dvs. et hospital eller sygehus) eller ansøge kommunen om støtte til FreeStyle Libre som et hjælpemiddel.
- Det afhænger af hvilke behov brugen af FreeStyle Libre skal afhjælpe og hvordan produktet administreres, om FreeStyle Libre er et hjælpemiddel eller et behandlingsredskab, jf. afsnit 3 nedenfor.
- Sundhedssektorens vurdering:
  - Behandlingsstedet skal tage stilling til, om FreeStyle Libre vil være et behandlingsredskab for den konkrete borger med udgangspunkt i definitionen i Afgrænsningscirkulærets² afsnit 4. Det er kun sundhedssektoren, der kan vurdere dette.
  - Hvis behandlingsstedet vurderer, at FreeStyle Libre vil være et behandlingsredskab for borgeren vil det være sundhedssektoren (dvs. regionerne), der skal yde støtte, jf. sundhedslovens § 74.
  - Hvis behandlingsstedet vurderer, at FreeStyle Libre ikke vil være et behandlingsredskab skal kommunen afgøre, om det vil være et hjælpemiddel for borgeren efter servicelovens § 112.
- Kommunens vurdering, hvis borgeren ansøger om støtte:
  - Hvis kommunen er i tvivl om, hvorvidt FreeStyle Libre vil være et hjælpemiddel eller behandlingsredskab, skal kommunen først afklare dette med behandlingsstedet, jf. ovenfor.
  - Hvis behandlingsstedet vurderer, at FreeStyle Libre vil være et behandlingsredskab kan kommunen ikke yde støtte. Dette skyldes, at kommunen kun kan give støtte til FreeStyle Libre som et hjælpemiddel, hvis der ikke kan gives støtte efter anden lovgivning, jf. servicelovens § 115.
  - Hvis behandlingsstedet vurderer, at FreeStyle Libre vil være et hjælpemiddel skal kommunen foretage en væsentlighedsvurdering efter servicelovens § 112, jf. notatets afsnit 4.1.
  - Hvis det ikke er afklaret hos behandlingsstedet om FreeStyle Libre vil være et behandlingsredskab, men kommunen ud fra de lægelige oplysninger i sagen kan vurdere, at FreeStyle Libre vil

---

² Cirkulære nr. 9079 af 22. februar 2013 om afgrænsning af behandlingsredskaber, hvortil udgiften afholdes af sygehusvæsenet. Kan findes på følgende link: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=145611>

være et hjælpemiddel, skal kommunen uanset princippet i servicelovens § 115 foretage en væsentlighedsvurdering efter servicelovens § 112.

Det vil i de følgende afsnit blive gennemgået, hvilken betydning Ankestyrelsens afgørelse må forventes at få for din eventuelle ansøgning om støtte.

3. Afgrænsning af behandlingsredskab ift. hjælpemiddel

Det vil som beskrevet ovenfor være afgørende for, hvem der skal yde støtte til FreeStyle Libre, om det vil være et behandlingsredskab eller hjælpemiddel for dig. Dette afhænger af, hvilket behov FreeStyle Libre skal opfylde hos dig.

På baggrund af definitionerne i serviceloven, Afgrænsningscirkulæret og Ankestyrelsens afgørelse kan følgende forsimplede oversigt opstilles for, hvornår FreeStyle Libre som udgangspunkt vil blive anset for et behandlingsredskab og et hjælpemiddel:

Behandlingsredskab	Hjælpemiddel
Brugen af FreeStyle Libre skal <u>forbedre, vedligeholde eller hindre forringelse</u> af borgerens aktuelle funktionsniveau	Brugen af FreeStyle Libre skal i væsentlig grad <u>afhjælpe de varige følger af borgerens nedsatte funktionsevne</u> som følge af borgerens diabetes
Eks.: Formålet er at forbedre kontrollen med meget ustabil blodsukker.	Eks.: Formålet er at afhjælpe nedsat følelse i en øvrigt velreguleret borgers fingre

Det beskrives uddybende i de to afsnit nedenfor, hvilke omstændigheder der vil tale for og imod, at FreeStyle Libre er henholdsvis et behandlingsredskab og et hjælpemiddel.

3.1 Behandlingsredskab

Sundhedsstyrelsen har som led i Ankestyrelsens principafgørelse oplyst, at det vil være afgørende for, om FreeStyle Libre er et behandlingsredskab:

1. Om FreeStyle Libre er ordineret som led i en behandling, der sker under ansvar af lægen på sygehuset, og

2. Om patientens anvendelse af FreeStyle Libre sker under kontrol af sygehuset indtil patientens tilstand er stationær

Disse kriterier hænger sammen med Afgrænsningscirkulærets definition af "behandlingsredskaber". Hvis FreeStyle Libre ordineres som et nødvendigt redskab i behandlingen eller ordineres som fortsættelse af behandlingen af borgerens diabetes og sygehuset fører kontrol med borgerens anvendelse af FreeStyle Libre, vil der være tale om et behandlingsredskab efter Afgrænsningscirkulærets pkt. 2.1.2-2.1.3.

Det er sygehuset (regionen), der skal forsyne patienter med behandlingsredskaber, jf. sundhedslovens § 74.

Eksempler

Sundhedsstyrelsen har oplyst, at det vil være relevant at bevilge FreeStyle Libre som et behandlingsredskab, når FreeStyle Libre efter et lægeligt skøn ordineres med henblik på:

- at opnå forbedring i diabeteskontrollen, typisk sammen med insulinpumpe, eller
- som supplerende overvågning af blodsukkerniveauet hos bl.a. børn

Det forudsættes, at ordineringsen sker i henhold til gældende anbefalinger og at kontrollen med anvendelsen af FreeStyle Libre sker under ansvar af lægen på sygehuset.

Ankestyrelsen vurderer på baggrund af ovenstående anbefalinger, at FreeStyle Libre som udgangspunkt vil være et behandlingsredskab for følgende borgere (ikke-udtømmende):

- *Borgere med manglende sygdomserkendelse eller manglende evne til at anvende traditionelle blodsuktermålinger*, da disse borgere vil have behov for assistance fra sundhedsfagligt personale og/eller anvendelsen af FreeStyle Libre er kontrolleret af sygehuset eller af en speciallægepraksis
- *Børn og unge*, hvis der foreligger lægelige oplysninger om, at FreeStyle Libre er nødvendigt, da det primære formål med brugen af FreeStyle Libre i så fald vil være at opnå en forbedring af kontrollen med borgerens diabetes. Dette kan fx være fordi barnet/den unge ikke er velreguleret,

ikke får målt blodsukkeret tilstrækkeligt, ikke følger de lægelige anvisninger eller har mange bivirkninger af fingerprik.

Ankestyrelsen har i sagen 2016-2140-44528 fulgt ovennævnte retningslinjer og vurderet, at FreeStyle Libre konkret var et behandlingsredskab for et 8-årigt barn, som gennemsnitligt skulle foretage 11-12 blodsukkermålinger dagligt som følge af meget svingende blodsukker. Hospitalet vurderede, at brugen af FreeStyle Libre ville kunne lette barnets hverdag betydeligt. Ankestyrelsen vurderede, at det primære formål med brugen af FreeStyle Libre i dette tilfælde ville være en forbedring af kontrollen med barnets diabetes, derfor var FreeStyle Libre et behandlingsredskab.

Ankestyrelsen lagde ikke vægt på, at barnet – der havde nedsat følesans i finger-spidserne og havde været indstillet til fysioterapi – havde fået følingen i fingrene tilbage efter brug af FreeStyle Libre og at det havde stor betydning for ham, at han ikke skulle vækkes om natten for at måle blodsukker og at hans sygdom var mindre synlig ved brug af FreeStyle Libre. Baggrunden for dette er, at i tilfælde, hvor FreeStyle Libre anvendes som et behandlingsredskab, skal der ikke foretages en vurdering af, om systemet også kan bruges som et hjælpemiddel.

Følgende forhold taler samlet efter Ankestyrelsens vurdering for, at FreeStyle Libre vil være et behandlingsredskab:

Forhold der for, at FreeStyle Libre er et behandlingsredskab

- Borgerens diabetes er ikke velreguleret
- Borgeren har manglende sygdomserkendelse eller er et barn
- Borgeren har behov for hjælp fra hospital eller læge til at anvende FreeStyle Libre
- Det primære formål med brugen af FreeStyle Libre er at forbedre, vedligeholde eller hindre forringelse af borgerens aktuelle funktionsniveau

Særligt om børn

Det kan anfægtes, om FreeStyle Libre *altid* vil være et behandlingsredskab, blot fordi borgeren er et barn.

Ankestyrelsen må formodes at have lagt vægt på Sundhedsstyrelsens udtalelse om, at det ”vil være relevant at bevilge FreeStyle Libre når som et behandlingsredskab, når FreeStyle Libre efter et lægeligt skøn ordineres med henblik på ...

supplerende overvågning af blodsukkerniveauet hos bl.a. børn". Det kan dog ikke af dette udsagn udledes, at enhver brug af FreeStyle Libre hos børn sker med det primære formål at opnå bedre kontrol med barnets diabetes.

Det må antages, at de samme forhold, som der lægges vægt på ved vurderingen af om FreeStyle Libre vil være et hjælpemiddel for voksne, jf. afsnit 3.2. nedenfor, også konkret vil kunne finde anvendelse for børn. Hvis barnet således er velreguleret, kan anvende FreeStyle Libre uden behov for assistance fra sundhedsfagligt personale og det primære formål med brugen er at afhjælpe nedsat følelse i fingrene som følge af mange daglige stik, så barnet bedre kan passe sin skolegang, vil FreeStyle Libre ikke falde under definitionen af et behandlingsredskab i Afgrænsningscirkulærets forstand. Det vil derimod kunne være et hjælpemiddel.

3.2 Hjælpemiddel

I vurderingen af om FreeStyle Libre vil være et hjælpemiddel skal kommunen ifølge Ankestyrelsens principafgørelse inddrage oplysninger om:

1. Hvorvidt borgerens diabetes er velreguleret, og
2. Om borgeren har behov for instruktion og assistance fra sundhedsfagligt personale for at kunne anvende glukosemålingssystemet

"Velreguleret"

Det første punkt er formentlig udledt af, at formålet med hjælpemidler ifølge servicelovens § 112 er at afhjælpe de varige følger af en nedsat funktionsevne. Ankestyrelsen har i deres principafgørelse præciseret: *"Et hjælpemiddel skal medvirke til, at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i videst muligt omfang gøre borger uafhængig af andres bistand i dagligdagen."*

Ankestyrelsen synes at have taget den position, at det primære formål med brugen af FreeStyle Libre for en borger, der ikke er velreguleret, vil være at forbedre kontrollen med borgerens diabetes. FreeStyle Libre vil i så fald være et behandlingsredskab, jf. ovenfor. Ankestyrelsen har dog ikke præciseret, hvad det vil sige, at en borger er velreguleret.

Sundhedsstyrelsen har til brug for Ankestyrelsens afgørelse defineret ”god diabeteskontrol” ved, at borgeren opfylder behandlingsmålene for HbA1c (langtids-blodsukker). Det er dog ikke klart, om det er denne definition Ankestyrelsen lægger vægt på ved vurderingen af om en borger er ”velreguleret”.

Uanset hvilken definition Ankestyrelsen tillægger begrebet ”velreguleret” kan principafgørelsen ikke formodes at ændre ved, hvad der følger af serviceloven. Det afgørende for, om FreeStyle Libre vil være et hjælpemiddel må derfor være, hvilket behov borgeren ønsker at afhjælpe.

Hvis en ikke-velreguleret borger ansøger om FreeStyle Libre for at afhjælpe varige følger af borgerens nedsatte funktionsevne – eksempelvis nedsat følesans som følge af mange daglige stik – må det antages, at FreeStyle Libre efter en konkret vurdering vil være et hjælpemiddel for denne borger. Den omstændighed, at FreeStyle Libre *alternativt* kunne anvendes med det formål, at forbedre kontrollen med borgerens diabetes kan efter vores opfattelse ikke være udslagsgivende, hvis dette ikke er borgerens reelle formål.

Behov for assistance

Når Ankestyrelsen anfører, at kommunen vil skulle lægge vægt på, om borgeren har behov for assistance fra sundhedsfagligt personale til at kunne anvende FreeStyle Libre derhjemme, skyldes dette, at det i Afgrænsningscirkulæret taler for, at der er tale om et behandlingsredskab, hvis borgeren har behov for instruktion fra sundhedsfagligt personale eller hvis sygehuset kontrollerer borgerens brug af redskabet.

Eksempler

Ankestyrelsen vurderer, at FreeStyle Libre som udgangspunkt vil være et hjælpemiddel for følgende borgere (ikke-udtømmende):

- *Voksne velregulerede diabetikere*, som ikke har behov for instruktion og assistance til at anvende FreeStyle Libre hjemme – hvis FreeStyle Libre giver en yderligere afhjælpning af følgerne af sygdommen. Dette vil fx være tilfældet, hvis der er uheldige følger ved anvendelsen af almindelige/billigere hjælpemidler.

Ankestyrelsen henviser i principafgørelsen til sagen 2017-2140-01589, hvori Ankestyrelsen lagde vægt på, at borgeren var voksen og velreguleret og som følge

af cancer havde mistet al egenproduktion af insulin og skulle måle sit blodsukker mange gange dagligt.

Der forelå lægelige oplysninger om, (1) at borgeren oplevede bivirkninger i form af tiltagende nedsat følelse i fingrene og at dette havde indflydelse på hans arbejde, og (2) at borgeren havde behov for tæt monitorering af hans blodsukker, da han kørte meget i bil som led i arbejdet. FreeStyle Libre var på denne baggrund et hjælpemiddel.

Forhold der taler for, at FreeStyle Libre er et hjælpemiddel

- Borgeren er voksen og velreguleret, og
- Har ikke behov for instruktion og assistance til at anvende FreeStyle Libre hjemme, og
- Lider af bivirkninger ved brug af almindelige test- og injektionsmateriale, som brugen af FreeStyle Libre yderligere vil kunne afhjælpe, f.eks. nedsat følelse i fingrene, og/eller
- Har behov for mange daglige blodsukkermålinger, f.eks. på grund af arbejde

3.3 Tvivl om afgrænsningen

Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt det er regionerne eller kommunen, der vil skulle bevilge FreeStyle Libre til dig, må denne tvivl ifølge Afgrænsningscirkulærets pkt. 4 ikke komme dig til skade. Det vil derfor være den myndighed, der har den tætteste kontakt med dig, der vil skulle levere FreeStyle Libre. Det vil ved denne vurdering formentlig blive tillagt vægt hvem du har ansøgt om FreeStyle Libre hos.

Sundheds- og Ældreministeriet har også som led i Ankestyrelsens principafgørelse tilkendegivet overfor Ankestyrelsen, at det er regionernes og kommunernes fælles ansvar, at sikre, at tvivl ikke kommer borgeren til skade, og at det vil være i strid med princippet i afgrænsningscirkulæret, hvis borgeren ikke modtager et behandlingsredskab/hjælpemiddel, som de har brug for.

Hvis hverken regionen eller kommunen vil stille FreeStyle Libre til rådighed for dig mens et eventuelt afgrænsningsspørgsmål verserer, kan du klage til Ankestyrelsen over dette, jf. afsnit 6.2 i dette notat.

4. Ret til støtte efter Servicelovens § 112

Hvis det vurderes, at FreeStyle Libre vil være et hjælpemiddel for dig, vil kommunen skulle yde støtte efter principperne beskrevet nedenfor.

4.1 Kommunernes generelle forpligtelse til at yde støtte til hjælpemidler

Serviceloven angiver hvilke rettigheder du som borger har overfor kommunerne. Der er tale om ydelser, som du har ret til og som ikke beror på en særlig bevilling.

Servicelovens regler om støtte til hjælpemidler efter § 112 er subsidiær til anden lovgivning, jf. servicelovens § 115. Det betyder, at Kommunen som udgangspunkt skal sikre sig, at FreeStyle Libre ikke kan bevilges af behandlingsstedet, f.eks. fordi det vil være et behandlingsredskab.

Efter servicelovens § 112, stk. 1, skal kommunerne ”yde støtte til hjælpemidler til borgere med varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet

1. i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne,
2. i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet, eller
3. er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.”

Der kan kun ydes støtte til hjælpemidler, der opfylder dette ”væsentlighedskrav”, det vil sige hjælpemidler, som kommunen vurderer, at du har behov for.

Kommunen foretager en konkret og individuel sundhedsfaglig vurdering af din samlede funktionsnedsættelse og dine deraf følgende behov og fastsætter på denne baggrund, hvad der er ”det bedst egnede og billigste hjælpemiddel” for dig, jf. pkt. 32.a i vejledning om hjælpemidler mv. til serviceloven³. Kommunen foretager denne vurdering både for voksne og for børn og unge under 18 år, men kan lægge vægt på forskellige omstændigheder, da børn og unge kan have andre behov end voksne.

Det ”bedst egnede og billigste” hjælpemiddel sætter de økonomiske rammer for, hvilken støtte kommunen skal yde, jf. hjælpemiddelbekendtgørelsens § 3, stk. 1. Kommunen skal derfor oplyse dig hvad der anses for det bedst egnede og billigste hjælpemiddel i bevillingsskrivelsen. Der ydes ikke støtte til hjælpemidler, som

---

³ Vejledning nr. 90 af 17. december 2012. Kan findes på følgende link: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=144099>

du har indkøbt før du har fået bevilling fra kommunen, jf. Hjælpemiddelbekendtgørelsens § 2.

Hvor meget støtte kommunen skal yde til et hjælpemiddel afhænger af, hvilken type hjælpemiddel der er tale om:

Det følger af hjælpemiddelbekendtgørelsens § 9, stk. 1, at insulinkrævende diabetikere og diabetikere, der er i kombinationsbehandling med blandt andet insulin, kan få støtte til injektions- og testmaterialer. Som eksempler på dette nævnes blandt andet lancetter, teststrimler og blodsuktermålere, *men listen er ikke udtømmende*. For så vidt angår blodsuktermålere gives der dog kun støtte svarende til halvdelen af målerens værdi, jf. hjælpemiddelbekendtgørelsens § 9, stk. 2.

FreeStyle Libre systemet består af et glukosemåleapparat (aflæser) og udskiftelige forbrugsmaterialer (sensorer), som anvendes sammen med måleren. Din kommune kan beslutte at give støtte til FreeStyle Libre aflæseren svarende til halvdelen af udgiften til aflæseren, jf. hjælpemiddelbekendtgørelsens § 9, stk. 2. Det udskiftelige forbrugsmateriale som FreeStyle Libre bruger skal efter vores opfattelse anses for "testmateriale" efter hjælpemiddelbekendtgørelsens § 9, stk. 1, og der skal derfor gives fuld støtte til disse, ligesom der gives fuld støtte til bl.a. teststrimler.

4.2 Væsentlighedsvurdering

Hvis kommunen vurderer, at FreeStyle Libre vil være et hjælpemiddel for borgeren, skal kommunen foretage en væsentlighedsvurdering efter servicelovens § 112, da der kun kan gives støtte, hvis FreeStyle Libre i *væsentlig* grad kan afhjælpe borgeren varige følger af den nedsatte funktionsevne i yderligere grad end de allerede bevilgede hjælpemidler.

Vejledning om hjælpemidler mv. til serviceloven⁴ kan bidrage til at fastlægge, hvornår et hjælpemiddel i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne, samt hvornår et hjælpemiddel i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller må anses nødvendigt for udøvelse af et hverv.

---

⁴ Vejledning nr. 7 af 15. februar 2011. Kan findes på følgende link: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=135335> med tilhørende ændringer.

Der kan ved denne vurdering lægges vægt på bl.a. helbredsmæssige forhold og sociale forhold, herunder eksempelvis hjælpemidlets betydning for muligheden for at leve et liv som andre på samme alder og i samme livssituation, jf. pkt. 9 i vejledning om hjælpemidler mv. til serviceloven.

”Bedst egnet og billigst”

Du har ret til at få støtte til det "bedst egnede og billigste" hjælpemiddel efter servicelovens § 112 og hjælpemiddelbekendtgørelsens § 3.

Hvilket hjælpemiddel, der er det "bedst egnede og billigste" for dig vil afhænge af en sundhedsfaglig vurdering af din funktionsnedsættelse og dine behov. Det er derfor vigtigt, at du i din ansøgning om støtte tydeligt beskriver, hvordan du konkret oplever, at FreeStyle Libre væsentligt afhjælper de varige følger af din nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad letter din daglige tilværelse i hjemmet.

Hvis du oplever, at FreeStyle Libre er væsentligt bedre til at afhjælpe dine følger eller lette din daglige tilværelse end de hjælpemidler du anvender på nuværende tidspunkt eller tidligere har anvendt, vil dette også være relevant for kommunens vurdering af, hvilket hjælpemiddel, der er "bedst egnet og billigst".

Bivirkninger eller særlige fysiske gener

Ankestyrelsen har i sin principafgørelse anført, at kommunen blandt andet kan lægge vægt på lægelige oplysninger om eventuelle bivirkninger af det allerede bevilgede injektions- og testmateriale. Hvis borgeren oplever særlige fysiske gener vil dette kunne tale for, at FreeStyle Libre væsentligt og i yderligere grad kan afhjælpe de varige følger af borgerens nedsatte funktionsevne.

Eksempler på sådanne særlige fysiske gener kan være:

- nedsat følelse i fingerspidserne eller
- særligt behov for mange daglige blodsuktermålinger, enten på grund af meget ustabil blodsukker eller fordi borgerens erhverv kræver dette, fx fordi det indebærer meget kørsel.

Det vil derfor være relevant at nævne, hvis FreeStyle Libre i væsentlig grad kan afhjælpe sådanne fysiske gener hos dig i yderligere grad end ved brug af almindeligt injektions- og testmateriale.

Forhold, der ikke i sig selv kan føre til væsentlighed

Ankestyrelsen vurderer, at følgende forhold ikke i sig selv kan føre til, at en borger er væsentligt yderligere afhjulpnet med FreeStyle Libre:

- FreeStyle Libre er mere hensigtsmæssigt eller nemmere at bruge
- FreeStyle Libre skaber mere tryghed for borgeren
- Borgeren bryder sig ikke om at skulle stikke sig offentligt
- Borgeren har skiftende arbejdssteder

Ankestyrelsens udtalelse om de ovenfor nævnte forhold må forstås således, at disse forhold kan indgå i en helhedsvurdering, men ikke i sig selv er tilstrækkelige til, at væsentlighedskriteriet er opfyldt.

4.3 Afslag på ansøgning

Det er muligt, at kommunen ud fra en helhedsvurdering af din funktionsnedsættelse og dine behov vil vurdere, at FreeStyle Libre er bedst egnet og billigst for dig. Det kan også være, at kommunen vurderer, at dit nuværende hjælpemiddel eller et tredje hjælpemiddel er tilstrækkeligt til at dække dit behov. Du vil i så fald kunne klage over afslag på FreeStyle Libre til Ankestyrelsen, se afsnit 5.2 i dette notat.

Abbott har oplyst, at FreeStyle Libre på nuværende tidspunkt kun er tilgængeligt for borgere, som har fået fuld bevilling fra kommunen eller behandlingsstedet (sygehuset), eller borgere, som venter på at få afklaring på en klage fra Ankestyrelsen. Dette er for at de borgere, som har ansøgt om en bevilling og fået denne godkendt, eller som venter på afklaring på deres ansøgning, prioriteres for så vidt angår tilgængelige produkter.

Reglen om "frit leverandørvalg" efter servicelovens § 112, stk. 3, er derfor ikke behandlet i dette notat og du kan ikke på nuværende tidspunkt bruge reglen til at få FreeStyle Libre hvis du har fået bevilget støtte til et andet produkt.

Hvis kommunen ikke fuldt ud efterkommer din ansøgning skal kommunen angive de hovedhensyn og faktiske oplysninger som de har lagt vægt på ved afgørelsen.

5. Vejledning om hvordan du kan ansøge om støtte til dækning af udgifter til FreeStyle Libre

Du kan som udgangspunkt selv vælge, om du ønsker at henvende dig til dit behandlingssted eller din kommune med henblik på at få bevilget FreeStyle Libre. Uanset hvem du ansøger, vil behandlingsstedet eller kommunen dog skulle følge de procedurer, der er beskrevet i afsnit 3 ovenfor.

Det vil sige, at behandlingsstedet kun kan bevilge FreeStyle Libre hvis behandlingsstedet vurderer, at FreeStyle Libre vil være et behandlingsredskab, der kan indgå som del af den behandling og forbedre eller vedligeholde din regulering eller undgå forringelse af dit funktionsniveau. Tilsvarende vil kommunerne kun kunne give støtte til FreeStyle Libre hvis kommunerne vurderer, at FreeStyle Libre er et hjælpemiddel, der i væsentlig grad kan afhjælpe følgerne af din nedsatte funktionsevne som følge af diabetes.

Det bemærkes, at du – hvis FreeStyle Libre tildeles som et behandlingsredskab – i visse tilfælde kun ville kunne anvende FreeStyle Libre mens du er i et behandlingsforløb som dette indgår i. Når din tilstand er blevet stationær og din behandling er afsluttet, kan det blive at søge om støtte til FreeStyle Libre som et hjælpemiddel. FreeStyle Libre vil i en sådan situation kunne være et hjælpemiddel for dig.

Det er i afsnittene nedenfor beskrevet, hvordan du kan henvende dig til henholdsvis dit behandlingssted eller din kommune for at få FreeStyle Libre.

5.1 Ansøgning til dit behandlingssted (behandlingsredskab)

Du kan henvende dig til dit behandlingssted (sygehus) for at få vurderet, om FreeStyle Libre vil være et behandlingsredskab for dig. Der er ikke nogen formel ansøgningsproces, så du ville skulle tage kontakt til den behandler, du normalt er i kontakt med vedrørende dit behandlingsforløb. Det vil være behandleren der foretager den lægelige vurdering af, om FreeStyle Libre vil være et behandlingsredskab.

Hvis sundhedssektoren vurderer, at FreeStyle Libre konkret vil være et behandlingsredskab for dig, kan du ikke søge kommunen om støtte efter servicelovens § 112. Du vil i stedet skulle have tildelt FreeStyle Libre gennem dit hospital eller din læge. Dette skyldes, at kommunen kun kan give støtte til hjælpemidler, som ikke kan bevilges efter anden lovgivning, jf. servicelovens § 115.

Hvis du allerede har ansøgt din kommune og har fået afslag på støtte kan du kontakte dit behandlingssted (sygehus) for at få vurderet, om du kan få FreeStyle Libre som behandlingsredskab.

5.2 Ansøgning til kommunen (hjælpemiddel)

FreeStyle Libre er kun tilgængeligt for borgere, der har fået bevilget støtte specifikt til FreeStyle Libre af kommunen. FreeStyle Libre kan herudover i visse tilfælde blive stillet midlertidigt til rådighed af enten regionen eller kommunen, mens borgeren venter på afklaring af en klage over hvorvidt FreeStyle Libre er et hjælpemiddel hos Ankestyrelsen. Det vil i så tilfælde være den enhed, der har tættest kontakt med borgeren, der skal stille FreeStyle Libre til rådighed, se afgrænsningscirkulærets pkt. 4 og dette notats pkt. 3.3. Støtte til FreeStyle Libre forudsætter dog i begge tilfælde, at du har ansøgt din kommune.

Du skal som udgangspunkt indgive din ansøgning om støtte til FreeStyle Libre ved brug af digital selvbetjening, jf. servicelovens § 112, stk. 1.

Du kan finde link til ansøgning på: <https://www.borger.dk/sider/hjaelpemidler-og-forbrugsgoder.aspx>

Nogle kommuner accepterer også ansøgninger med post. Det afhænger dog af den enkelte kommune, så du bør altid spørge din kommune på forhånd om de tillader, at du indsender din ansøgning med post. Hvis kommunen ikke tillader dette risikerer du nemlig, at din ansøgning bliver afvist efter servicelovens § 112 a, stk. 1.

Du skal i din ansøgning beskrive hvordan FreeStyle Libre i væsentlig grad kan kompensere for din nedsatte funktionsevne eller lette din hverdag. Hvis du oplever, at FreeStyle Libre er markant bedre end andre hjælpemidler som du bruger på nuværende tidspunkt eller har brugt tidligere til at kompensere for din nedsatte funktionsevne eller lette din hverdag er det vigtigt at du nævner dette, så kommunen ved at et Flash glukosemålingssystem er væsentligt bedre egnet til at dække dine konkrete behov.

Hvis det er første gang du ansøger, eller hvis dine behov har ændret sig, vil du skulle give kommunen aktuelle oplysninger fra sygehuset eller din læge om disse behov, så kommunen kan vurdere, hvilke hjælpemiddel der konkret vil være det bedst egnede eller billigste for dig, jf. afsnit 4.2 i dette notat.

Kommunen bevilger støtte svarende til værdien af det hjælpemiddel som kommunen vurderer er ”bedst egnet og billigst” for dig, jf. hjælpemiddelbekendtgørelsens § 3, stk. 1. Du kan få støtte i form af udlån (så du kun låner hjælpemidlet og ville skulle levere det tilbage, når du ikke har brug for det mere), kontantydelse (dvs. at kommunen betaler for hjælpemidlet på dine vegne, hvilket dog ikke på nuværende tidspunkt er muligt, da Abbott prioriterer patienter som har fået bevillinger fra kommunen eller behandlingsstedet (sygehuset)) eller naturalhjælp (dvs. at kommunen udleverer hjælpemidlet til dig). Du kan dog for så vidt angår blod-sukkermålere (herunder FreeStyle Libre aflæseren) højst få støtte svarende til halvdelen af målerens værdi, jf. hjælpemiddelbekendtgørelsens § 9, stk. 2.

Hvis du får afslag på din ansøgning om at få støtte til FreeStyle Libre kan du klage til Ankestyrelsen, se afsnit 6.2 nedenfor.

6. Vejledning om hvordan du kan klage over afslag på støtte

6.1 Klage over sundhedssektorens afgørelser

Hvis sundhedssektoren har vurderet, at FreeStyle Libre konkret er et behandlingsredskab for dig, men har nægtet at tildele dig FreeStyle Libre kan du bede om en skriftlig afgørelse med begrundelse.

Du kan desuden klage over behandlerens sundhedsfaglige vurdering af dit behov for FreeStyle Libre som behandlingsredskab i forbindelse med din sygehusblanding til Styrelsen for Patientsikkerhed.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at indgive klage til Styrelsen for Patientsikkerhed skal du logge ind med NemID på www.borger.dk, hvor du vil finde et klageskema. Du vil kunne printe og gemme en kopi af din klage, når skemaet er udfyldt.

Hvis du ikke har NemID kan du bestille det på hjemmesiden www.nemid.nu. Hvis du er fritaget fra Digital Post, ikke kan få NemID eller ikke kan bruge en computer, fx på grund af særlige handicaps, alder eller manglende IT-kompetence kan du blive fritaget fra at bruge det digitale klageskema. Du kan også blive fritaget hvis du er socialt udsat, hjemløs eller har sproglige vanskeligheder.

Hvis du mener, at du ikke er i stand til at anvende det digitale klageskema kan du sende klagen med almindelig post til:

Styrelsen for Patientsikkerhed

Finsensvej 15

2000 Frederiksberg

Du vil i klagen skulle oplyse, hvorfor du ikke kan klage digitalt. Det er styrelsen der afgør, om du kan blive fritaget fra at sende klagen digitalt.

Hvis du klager på vegne af en anden myndig person skal du have fuldmagt fra denne person til at klage. Når du logger på med dit NemID i det digitale klageskema vil du blive bedt om at tilføje fuldmagten (et dokument) før du kan fortsætte med at udfylde klageskemaet. Hvis du ikke allerede har en fuldmagt kan du bruge en blanket fra Styrelsen for Patientsikkerhed⁵. Husk, at den person, der giver dig fuldmagt, skal underskrive dokumentet.

Du vil få mulighed for at indgå en dialog med repræsentanter fra regionen om din klage. Dialogen vil typisk foregå med de sundhedspersoner, der har behandlet dig, og kan være en god mulighed for at afklare visse spørgsmål. Du kan enten tage en ven eller et familiemedlem eller en uddannet bisidder fra Danske Patienter⁶ med.

Du vil skulle klage over afslag på at få bevilget FreeStyle Libre som behandlingsredskab indenfor fem år. Klagefristen er dog kun to år, hvis du vidste – eller burde have vidst – at der var sket en fejlbehandling af din sag. Det anbefales, at du indgiver din klage hurtigst muligt, så du undgår, at fristen udløber.

Du kan få hjælp og vejledning til at indgive din klage ved at kontakte en patientvejleder på dit regionale patientkontor. Du kan finde kontaktoplysninger her: <https://stps.dk/da/borgere/klage-over-sundhedsvaesenet/de-regionale-patient-kontorer/>

6.2 Klage over kommunens afgørelser

---

⁵ Find blanketten på: <https://stps.dk/da/borgere/klage-over-sundhedsvaesenet/klage-over-sundhedsfaglig-behandling/~media/EB42C5182BBC4439BB4EE6167E2CD756.ashx>

⁶ Læs mere om bisiddere på følgende links:

<https://stps.dk/da/borgere/klage-over-sundhedsvaesenet/klage-over-sundhedsfaglig-behandling/~media/D05E7DE942C6406EA0FA9B78CFB7DEAE.ashx>

<https://danskepatienter.dk/patienter-paaroerende/faa-en-bisidder>

Hvis du har ansøgt om støtte til FreeStyle Libre, men kommunen har givet afslag eller bevilget støtte til et andet hjælpemiddel, kan du klage til Ankestyrelsen, jf. servicelovens § 166.

Du skal dog først klage til den kommune, der har truffet afgørelsen, da Ankestyrelsen ikke kan behandle klager før kommunen har vurderet, om du skal have helt eller delvist medhold i din klage, jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, § 66, stk. 1.

Du skal indgive din klage til kommunen inden 4 uger efter den dag hvor du fik meddelelse fra kommunen om dens afgørelse, jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, § 67, stk. 1.

Hvis kommunen ikke giver dig medhold i klagen skal kommunen sende klagen og kommunens begrundelse for den oprindelige afgørelse og genafgørelsen til Ankestyrelsen. Kommunen skal i den forbindelse bruge et særligt ankeskema fra Ankestyrelsens hjemmeside.

Ankestyrelsen vil kontakte dig, når de har modtaget sagen, og oplyse hvornår de forventer at træffe afgørelse. Du vil også få mulighed for at komme med oplysninger til sagen.

Du kan ikke indbringe Ankestyrelsens afgørelser for andre myndigheder, jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, § 50, stk. 4, men du kan indbringe dem for domstolene eller ombudsmanden.

Du kan klage til domstolene ved at anlægge en civil sag ved byretten mod Ankestyrelsen. Der gælder ingen særlige frister for hvornår sagen skal anlægges, men sagen kan blive afvist, hvis der er gået så lang tid, at der foreligger passivitet fra din side eller hvis det på grund af det sene tidspunkt ikke længere er muligt at oplyse sagen forsvarlig. Det anbefales derfor, at du anlægger et eventuelt søgsmål i rimelig tid efter at Ankestyrelsen har meddelt sin afgørelse.

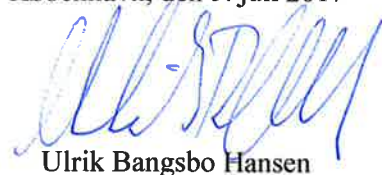
Vær opmærksom på, at det kan være dyrt at føre en sag ved domstolen hvis du ikke har en forsikring der dækker sagsomkostningerne. Du kan evt. henvende dig til Retshjælpen i dit område og få gratis vejledning om dine muligheder for at få fri proces.

Du kan klage til ombudsmanden ved brug af klageskemaet på ombudsmandens hjemmeside. Link: <https://ssl.ombudsmanden.dk/klageskema/>. Klagen skal være

indgivet inden 1 år efter, at afgørelsen er truffet, jf. ombudsmandslovens § 13, stk. 3. Ombudsmanden kan opfordre kommunen til at genoptage sagen, men kan ikke ændre Ankestyrelsens eller kommunens afgørelser.

Hvis du har behov for yderligere vejledning omkring udformningen af din klage kan du kontakte Diabetesforeningen på telefon 66 12 90 06, mandag og torsdag fra kl. 9-15, eller på info@diabetes.dk.

København, den 5. juli 2017

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ulrik Bangsbo Hansen'.

Ulrik Bangsbo Hansen